

PHÁT TRIỂN GIÁO VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG Ở THÀNH PHỐ CẦN THƠ

Nguyễn Thị Ngọc Giàu
Trường Đại học Sư phạm, Đại học Cần Thơ
Cao Ngọc Báu
Trung tâm GDQP&AN Đại học Cần Thơ

Tóm tắt: Bài viết tập trung phân tích sự cần thiết, nội dung, thực trạng và giải pháp phát triển đội ngũ giáo viên Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn thành phố Cần Thơ. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục và yêu cầu xây dựng nền quốc phòng toàn dân, GDQP&AN giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành phẩm chất, ý thức trách nhiệm và kỹ năng cần thiết cho học sinh. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở Cần Thơ còn thiếu về số lượng, chưa đồng bộ về cơ cấu, chất lượng chưa thật sự đồng đều, công tác đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng còn bất cập. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất các giải pháp chủ yếu như: nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể; xác định đúng nội dung, phương pháp bồi dưỡng; hoàn thiện cơ chế, chính sách; và phát huy tính chủ động, tự bồi dưỡng của giáo viên. Những giải pháp này nhằm xây dựng đội ngũ giáo viên GDQP&AN đủ về số lượng, mạnh về chất lượng, đáp ứng yêu cầu giáo dục phổ thông trong tình hình mới.

Từ khoá: giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh, phát triển, trung học phổ thông, Cần Thơ.

DEVELOPING NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION TEACHERS IN HIGH SCHOOLS IN CẦN THƠ

Abstract: This article analyzes the necessity, content, current situation, and solutions for developing the teaching staff of National Defense and Security Education (NDSE) in high schools in Cần Thơ. In the context of educational reform and the requirement to build an all-people national defense, NDSE plays an important role in shaping students' qualities, sense of responsibility, and essential skills. However, in practice, the NDSE teaching workforce in Cần Thơ remains insufficient in quantity, unbalanced in structure, and uneven in quality; training, professional development, and utilization also reveal certain limitations. On that basis, the article proposes several key solutions, including: enhancing awareness and responsibility among stakeholders; properly identifying training content and methods; improving mechanisms and policies; and promoting teachers' proactiveness and self-development. These measures aim to build a sufficient and high-quality NDSE teaching workforce that meets the requirements of general education in the new context.

Keywords: National Defense and Security Education teachers, development, high schools, Can Tho.

Nhận bài: 16/03/2026

Phản biện: 15/04/2026

Duyệt đăng: 19/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc không chỉ đặt ra đối với lực lượng vũ trang mà còn là trách nhiệm của toàn dân, trong đó giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) giữ vai trò nền tảng trong việc hình thành nhận thức, ý thức trách nhiệm và kỹ năng cần thiết cho thế hệ trẻ. Ở bậc trung học phổ thông, GDQP&AN không chỉ cung cấp tri thức cơ bản về quốc phòng mà còn góp phần giáo dục lòng yêu nước, ý thức kỷ luật và tinh thần sẵn sàng bảo vệ Tổ quốc cho học sinh. Vì vậy, đội ngũ giáo viên GDQP&AN có vai trò đặc biệt quan trọng, quyết định trực tiếp đến chất lượng và hiệu quả của môn học này.

Thành phố Cần Thơ, trung tâm kinh tế, văn hóa, giáo dục của vùng Đồng bằng sông Cửu Long – đang trong quá trình phát triển mạnh mẽ, kéo theo yêu cầu ngày càng cao đối với chất lượng giáo dục nói chung và GDQP&AN nói riêng. Tuy nhiên,

thực tiễn cho thấy đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn vẫn còn những hạn chế nhất định về số lượng, cơ cấu, trình độ chuyên môn và năng lực sư phạm; đồng thời, việc bồi dưỡng, phát triển đội ngũ chưa thật sự đồng bộ và đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

Xuất phát từ yêu cầu thực tiễn đó, việc nghiên cứu phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở các trường trung học phổ thông tại thành phố Cần Thơ có ý nghĩa cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn. Đây không chỉ là cơ sở để nâng cao chất lượng giảng dạy môn học mà còn góp phần xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh ngay từ trong môi trường giáo dục phổ thông.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Sự cần thiết phải phát triển giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh ở các trường trung học phổ thông

GDQP&AN ở bậc trung học phổ thông không

chỉ là một môn học đơn thuần mà còn là bộ phận quan trọng của nền giáo dục quốc dân, góp phần hình thành ở học sinh phẩm chất, năng lực và ý thức trách nhiệm đối với nhiệm vụ xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh quy định tổ chức thực hiện chương trình GDQP&AN cho người học từ trung học phổ thông đến đại học; đồng thời quy định tiêu chuẩn giáo viên, giảng viên, chế độ bồi dưỡng, tập huấn và trách nhiệm của các cấp, các ngành trong quản lý đội ngũ này. Theo đó: “1. Giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề là môn học chính khóa. 2. Bảo đảm cho học sinh có những hiểu biết ban đầu về nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân; về truyền thống chống ngoại xâm của dân tộc, lực lượng vũ trang nhân dân và nghệ thuật quân sự Việt Nam; có kiến thức cơ bản, cần thiết về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc” (Quốc hội, 2013). Chương trình môn GDQP&AN cấp trung học phổ thông cũng xác định môn học có vai trò góp phần hình thành, phát triển phẩm chất chủ yếu và năng lực chung cho học sinh theo định hướng của Chương trình giáo dục phổ thông. Từ đó có thể thấy, phát triển giáo viên GDQP&AN là yêu cầu mang tính tất yếu, vừa xuất phát từ chức năng của môn học, vừa từ đòi hỏi của hệ thống pháp luật và chương trình giáo dục hiện hành.

Việc phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN là cần thiết để bảo đảm chất lượng thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện trong nhà trường phổ thông. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay, giáo dục không chỉ truyền thụ tri thức mà còn phải bồi dưỡng lý tưởng, ý thức công dân, tinh thần kỷ luật, khả năng ứng xử trước các tình huống an ninh, quốc phòng. GDQP&AN có đặc thù riêng: nội dung vừa mang tính lý luận, vừa gắn với thực hành, thao tác, kỹ năng và tác phong. Vì vậy, nếu giáo viên không được đào tạo bài bản, không thường xuyên cập nhật nội dung và phương pháp thì rất khó đạt được hiệu quả giáo dục như mong muốn. Luật quy định giáo viên GDQP&AN phải có bằng cử nhân chuyên ngành hoặc đáp ứng điều kiện đào tạo, bồi dưỡng tương ứng; đồng thời phải được bồi dưỡng, tập huấn định kỳ tại các cơ sở chuyên trách. Những quy định này cho thấy chất lượng của môn học phụ thuộc trực tiếp vào trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm và khả năng tổ chức dạy học của đội ngũ giáo viên.

Yêu cầu phát triển giáo viên GDQP&AN xuất phát từ sự đổi mới nội dung, chương trình và phương pháp giáo dục trong giai đoạn hiện nay. Đối với cấp trung học phổ thông, việc quán triệt và thực hiện nghiêm túc chương trình, nội dung GDQP&AN theo Thông tư số 46/2020/TT-BGDĐT ngày 24/11/2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về ban hành Chương trình môn học GDQP&AN là yêu cầu bắt buộc đối với các cơ sở giáo dục. Chương trình này được xây dựng theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực học sinh, chú trọng tăng cường nội dung thực hành, trải nghiệm và vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Bên cạnh đó, trong quá trình triển khai, các nội dung kiến thức mới được thống nhất qua các đợt tập huấn GDQP&AN hằng năm cần được kịp thời điều chỉnh, bổ sung vào giảng dạy. Điều này đòi hỏi giáo viên không chỉ nắm vững chương trình chính thức mà còn phải chủ động cập nhật tri thức mới, linh hoạt điều chỉnh nội dung bài giảng phù hợp với thực tiễn. Như vậy, phát triển đội ngũ giáo viên chính là yếu tố quyết định để bảo đảm chương trình GDQP&AN được triển khai đúng định hướng, hiệu quả và có tính cập nhật cao.

Việc phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN còn có ý nghĩa quan trọng đối với việc xây dựng môi trường giáo dục kỷ cương, nề nếp và bồi dưỡng nhân cách học sinh. Nhiều tài liệu của Bộ Giáo dục và Đào tạo khẳng định GDQP&AN đối với học sinh, sinh viên là một bộ phận của nền giáo dục quốc dân và giữ vị trí quan trọng trong đường lối giáo dục của Đảng, gắn với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Từ góc độ sư phạm, giáo viên GDQP&AN không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn là người định hướng thái độ, hình thành tác phong, rèn luyện tính tổ chức, tinh thần tập thể, ý thức trách nhiệm và lòng yêu nước cho học sinh. Vì thế, phát triển giáo viên chính là phát triển chủ thể trực tiếp tạo nên hiệu quả giáo dục của môn học. Đây là một yêu cầu mang tính lâu dài, bởi chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh trong nhà trường chỉ có thể được nâng lên khi đội ngũ giáo viên đủ về số lượng, mạnh về chuyên môn, vững về bản lĩnh và chuẩn về phương pháp.

Đối với các trường trung học phổ thông ở thành phố Cần Thơ, sự cần thiết ấy càng trở nên rõ nét trong bối cảnh đổi mới giáo dục và yêu cầu nâng cao chất lượng nguồn nhân lực địa phương. Phát triển giáo viên GDQP&AN không chỉ giúp bảo

đảm thực hiện đúng chương trình, nội dung môn học mà còn tạo nền tảng để xây dựng thể hệ học sinh có tri thức quốc phòng, ý thức an ninh, kỷ luật và tinh thần công dân tích cực. Có thể khẳng định, đầu tư phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN chính là đầu tư cho chất lượng giáo dục toàn diện, cho hiệu quả quản lý nhà trường và cho sự bền vững của nền quốc phòng toàn dân ngay từ môi trường phổ thông.

2.2. Nội dung phát triển giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh ở các trường trung học phổ thông ở thành phố Cần Thơ

Phát triển đội ngũ giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn thành phố Cần Thơ là một nhiệm vụ mang tính chiến lược, vừa có ý nghĩa trước mắt, vừa có ý nghĩa lâu dài đối với việc nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện và xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh. Với vai trò là trung tâm kinh tế, văn hóa, giáo dục của vùng Đồng bằng sông Cửu Long, Cần Thơ đang đứng trước yêu cầu ngày càng cao về chất lượng nguồn nhân lực, trong đó GDQP&AN giữ vị trí quan trọng trong việc hình thành phẩm chất chính trị, ý thức công dân và năng lực bảo vệ Tổ quốc cho thế hệ trẻ. Theo tinh thần của Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, việc phát triển đội ngũ giáo viên cần bảo đảm đủ về số lượng, chuẩn hóa về trình độ và thường xuyên được bồi dưỡng, cập nhật kiến thức mới, phù hợp với yêu cầu thực tiễn của địa phương.

Nội dung quy hoạch đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở thành phố Cần Thơ cần được xây dựng một cách khoa học, gắn với quy mô phát triển giáo dục trung học phổ thông của địa phương. Quy hoạch không chỉ xác định số lượng giáo viên cần thiết mà còn phải bảo đảm cơ cấu hợp lý về chuyên môn, độ tuổi, giới tính và kinh nghiệm công tác, đáp ứng yêu cầu lâu dài của ngành giáo dục thành phố. Trong bối cảnh số lượng học sinh trung học phổ thông có xu hướng gia tăng và yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục ngày càng rõ nét, việc quy hoạch đội ngũ giáo viên GDQP&AN cần được thực hiện theo hướng chủ động, có tầm nhìn dài hạn và gắn với chiến lược phát triển nguồn nhân lực của địa phương. Đồng thời, cần tăng cường sự phối hợp giữa Sở Giáo dục và Đào tạo thành phố với các cơ sở đào tạo chuyên ngành GDQP&AN nhằm tạo nguồn giáo viên có chất lượng, đáp ứng yêu cầu tuyển dụng trong tương lai.

Nội dung tuyển dụng và sử dụng giáo viên GDQP&AN ở các trường trung học phổ thông tại Cần Thơ cần được thực hiện theo hướng chuẩn hóa và hiệu quả. Việc tuyển dụng phải tuân thủ nghiêm các quy định về tiêu chuẩn chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm, ưu tiên những người được đào tạo đúng chuyên ngành GDQP&AN hoặc có kiến thức, kinh nghiệm trong lĩnh vực quân sự, an ninh. Bên cạnh đó, cần chú trọng đến phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp và tinh thần trách nhiệm của giáo viên – những yếu tố có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với môn học mang tính giáo dục chính trị, tư tưởng như GDQP&AN. Sau khi tuyển dụng, việc bố trí, sử dụng giáo viên phải bảo đảm đúng chuyên môn, phù hợp với năng lực và điều kiện cụ thể của từng nhà trường, hạn chế tối đa tình trạng dạy kiêm nhiệm hoặc sử dụng giáo viên không đúng chuyên ngành, qua đó nâng cao hiệu quả giảng dạy và chất lượng môn học.

Đào tạo và bồi dưỡng giáo viên GDQP&AN là nội dung trọng tâm trong phát triển đội ngũ tại thành phố Cần Thơ. Trong điều kiện chương trình GDQP&AN được triển khai theo Thông tư số 46/2020/TT-BGDĐT với định hướng phát triển phẩm chất và năng lực học sinh, giáo viên cần được trang bị đầy đủ kiến thức chuyên môn, kỹ năng sư phạm và năng lực tổ chức hoạt động dạy học tích cực. Đồng thời, giáo viên cần thường xuyên tham gia các đợt tập huấn GDQP&AN hằng năm do các cơ quan chức năng tổ chức để cập nhật nội dung kiến thức mới, từ đó kịp thời điều chỉnh, bổ sung vào bài giảng phù hợp với thực tiễn. Công tác bồi dưỡng cần được triển khai theo hướng liên tục, có hệ thống, gắn với nhu cầu thực tế của giáo viên và đặc điểm của từng cơ sở giáo dục, góp phần nâng cao năng lực chuyên môn và khả năng thích ứng với yêu cầu đổi mới giáo dục.

Đổi mới phương pháp dạy học và phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên GDQP&AN ở Cần Thơ là nội dung mang tính đột phá trong nâng cao chất lượng giảng dạy. Trước yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông, giáo viên cần chuyển từ phương pháp dạy học truyền thống sang tổ chức các hoạt động học tập tích cực, phát huy tính chủ động, sáng tạo của học sinh. Đối với môn GDQP&AN, điều này đòi hỏi giáo viên phải biết kết hợp linh hoạt giữa lý thuyết và thực hành, giữa học tập trong lớp và hoạt động ngoài trời, thao trường. Việc sử dụng mô hình, học cụ, thiết bị dạy

học hiện đại, cũng như ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy là những yếu tố quan trọng giúp nâng cao hiệu quả môn học. Đồng thời, giáo viên cần không ngừng tự học, tự bồi dưỡng để phát triển năng lực nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của giáo dục hiện đại.

2.3. Thực trạng phát triển giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh ở các trường trung học phổ thông ở thành phố Cần Thơ

Trong những năm qua, công tác phát triển đội ngũ GDQP&AN ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn thành phố Cần Thơ đã đạt được những kết quả nhất định, thể hiện ở việc từng bước được quan tâm về quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng. Dưới sự tác động của các chủ trương, quan điểm của Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đặc biệt là định hướng chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học, đội ngũ giáo viên GDQP&AN đã có sự chuyển biến cả về nhận thức và năng lực nghề nghiệp. Nhiều giáo viên đã tích cực tham gia các lớp tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn, từng bước ứng dụng công nghệ thông tin và phương pháp dạy học tích cực vào giảng dạy, góp phần nâng cao chất lượng môn học trong nhà trường phổ thông. Bên cạnh đó, các cơ sở giáo dục trên địa bàn thành phố cũng đã quan tâm hơn đến việc tạo điều kiện cho giáo viên học tập nâng cao trình độ, từng bước chuẩn hóa đội ngũ theo yêu cầu của chương trình GDQP&AN hiện hành.

Tuy nhiên, thực trạng phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở thành phố Cần Thơ vẫn còn bộc lộ nhiều hạn chế, bất cập. Trước hết, đội ngũ giáo viên còn thiếu về số lượng, cơ cấu chưa hợp lý, đặc biệt là tình trạng thiếu giáo viên chuyên trách ở nhiều trường trung học phổ thông vẫn diễn ra khá phổ biến. Trong khi đó, một nghịch lý đáng chú ý là số lượng sinh viên được đào tạo chuyên ngành GDQP&AN từ các cơ sở đào tạo sư phạm hàng năm không phải là ít, nhưng tỷ lệ được tuyển dụng và sử dụng đúng chuyên ngành lại chưa cao. Thực tế cho thấy, nhiều sinh viên sau khi tốt nghiệp không tìm được việc làm phù hợp với chuyên môn được đào tạo hoặc phải chuyển sang công việc khác, trong khi các trường phổ thông lại thiếu giáo viên GDQP&AN chuyên trách. Điều này phản ánh sự thiếu đồng bộ giữa công tác đào

tạo và nhu cầu sử dụng, cũng như những bất cập trong cơ chế tuyển dụng, bố trí và sử dụng đội ngũ giáo viên hiện nay.

Bên cạnh đó, chất lượng đội ngũ giáo viên GDQP&AN tuy đã có chuyển biến nhưng chưa thật sự đồng đều, một bộ phận giáo viên chưa đạt chuẩn về trình độ chuyên môn theo yêu cầu, năng lực sư phạm còn hạn chế, nhất là trong việc tổ chức các hoạt động thực hành, trải nghiệm cho học sinh. Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và xu hướng chuyển đổi số trong giáo dục, giáo viên GDQP&AN có nhiều cơ hội tiếp cận tri thức mới, song cũng phải đối mặt với không ít thách thức, như áp lực đổi mới phương pháp dạy học, khả năng thích ứng với môi trường “số hóa” và nguy cơ lạc hậu về kiến thức chuyên môn nếu không thường xuyên tự học, tự bồi dưỡng. Một bộ phận giáo viên còn có tâm lý ỷ lại vào phương tiện công nghệ, chưa thực sự chủ động trong việc nâng cao năng lực nghề nghiệp, ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy.

Ngoài ra, công tác bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở một số cơ sở giáo dục trên địa bàn thành phố còn thiếu tính chiến lược, chưa gắn kết chặt chẽ giữa các khâu từ tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng đến sử dụng và đánh giá. Nội dung, hình thức bồi dưỡng có nơi chưa thật sự phù hợp với yêu cầu thực tiễn, hiệu quả chưa cao. Công tác kiểm tra, đánh giá đội ngũ giáo viên ở một số trường còn mang tính hình thức, chưa phản ánh đúng năng lực thực chất của giáo viên, dẫn đến việc đề xuất các giải pháp khắc phục chưa sát với thực tế. Bên cạnh đó, một số cơ chế, chính sách đối với giáo viên GDQP&AN còn hạn chế, chưa tạo được động lực mạnh mẽ để thu hút và giữ chân giáo viên có trình độ, tâm huyết với nghề.

Những hạn chế nêu trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau, trong đó nguyên nhân chủ quan là chủ yếu, như nhận thức của một số cấp quản lý về vai trò của GDQP&AN chưa đầy đủ; công tác quy hoạch, đào tạo và sử dụng đội ngũ chưa thật sự đồng bộ; bản thân một bộ phận giáo viên chưa tích cực, chủ động trong tự học, tự bồi dưỡng để đáp ứng yêu cầu mới. Thực trạng này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải có những giải pháp đồng bộ, hiệu quả nhằm phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở thành phố Cần Thơ, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và nhiệm vụ xây dựng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình hiện nay.

2.4. Giải pháp phát triển giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh ở các trường trung học phổ thông ở thành phố Cần Thơ

Trên cơ sở yêu cầu đổi mới giáo dục và thực trạng đội ngũ giáo viên GDQP&AN tại các trường trung học phổ thông ở thành phố Cần Thơ hiện nay, việc đề xuất các giải pháp phát triển đội ngũ cần được tiến hành một cách đồng bộ, toàn diện, phù hợp với điều kiện thực tiễn của địa phương. Các giải pháp không chỉ nhằm khắc phục những hạn chế trước mắt mà còn hướng tới xây dựng đội ngũ giáo viên GDQP&AN có chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu lâu dài của sự nghiệp giáo dục và nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Thứ nhất, cần tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể tham gia phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN. Đây là giải pháp mang tính nền tảng, có vai trò định hướng cho việc triển khai các giải pháp khác. Cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của các cấp quản lý, nhà trường và giáo viên về vị trí, vai trò của GDQP&AN trong giáo dục toàn diện. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định: “Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, của các cấp, các ngành đối với nhiệm vụ tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr.160). Trên cơ sở đó, cần đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền như tổ chức hội thảo, tập huấn, sinh hoạt chuyên đề, kết hợp với việc ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội để lan tỏa thông tin một cách nhanh chóng, hiệu quả. Việc nâng cao nhận thức sẽ góp phần khắc phục tình trạng xem nhẹ môn học, đồng thời thúc đẩy các chủ thể chủ động hơn trong công tác phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN.

Thứ hai, cần xác định đúng và trúng nội dung, phương pháp bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN phù hợp với đặc điểm của thành phố Cần Thơ. Nội dung bồi dưỡng cần được xây dựng theo hướng toàn diện nhưng có trọng tâm, tập trung nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp, tình yêu nghề và ý thức trách nhiệm của giáo viên. Đồng thời, chú trọng cập nhật hệ thống kiến thức chuyên môn về quốc phòng, an ninh trong tình hình mới, như chiến lược bảo vệ Tổ quốc, xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, nhận diện các thách thức an ninh

phi truyền thống... Bên cạnh đó, cần tăng cường bồi dưỡng kỹ năng sư phạm, phương pháp giảng dạy tích cực, khả năng ứng dụng công nghệ số trong dạy học. Hình thức bồi dưỡng cần đa dạng, linh hoạt như tổ chức các lớp tập huấn, hội giảng, dự giờ, nghiên cứu thực tế tại các đơn vị quân đội, kết hợp với hình thức học trực tuyến nhằm phù hợp với điều kiện của địa phương. Việc bồi dưỡng cần gắn chặt với quy hoạch, tuyển dụng và sử dụng đội ngũ để bảo đảm tính đồng bộ và hiệu quả.

Thứ ba, hoàn thiện cơ chế, chính sách nhằm tạo động lực phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN là một giải pháp có ý nghĩa quan trọng. Thực tiễn cho thấy, một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng thiếu giáo viên GDQP&AN là do chính sách đãi ngộ chưa thật sự hấp dẫn, chưa tạo được động lực thu hút và giữ chân người có chuyên môn. Vì vậy, cần nghiên cứu đề xuất điều chỉnh, bổ sung các chính sách liên quan đến tuyển dụng, sử dụng, chế độ đãi ngộ đối với giáo viên GDQP&AN, bảo đảm phù hợp với yêu cầu chuẩn hóa đội ngũ trong giai đoạn hiện nay. Đồng thời, cần có cơ chế ưu tiên tuyển dụng sinh viên tốt nghiệp đúng chuyên ngành GDQP&AN, khắc phục tình trạng đào tạo nhiều nhưng sử dụng chưa hiệu quả, góp phần giải quyết nghịch lý “thừa – thiếu” trong đội ngũ giáo viên. Bên cạnh đó, cần tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, tạo môi trường làm việc thuận lợi để giáo viên yên tâm công tác và phát triển nghề nghiệp.

Thứ tư, phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác trong tự bồi dưỡng và phát triển của đội ngũ giáo viên GDQP&AN là giải pháp mang tính quyết định đến chất lượng đội ngũ. Như đã khẳng định, hiệu quả của công tác bồi dưỡng phụ thuộc lớn vào sự nỗ lực chủ quan của mỗi giáo viên. Vì vậy, mỗi giáo viên cần xác định đúng động cơ học tập, tích cực tự học, tự nghiên cứu để nâng cao trình độ chuyên môn, đặc biệt là hệ thống tri thức về quốc phòng, an ninh. Đồng thời, cần không ngừng rèn luyện kỹ năng sư phạm, đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát huy tính tích cực của người học, kết hợp giữa phương pháp truyền thống và hiện đại. Trong bối cảnh chuyển đổi số, giáo viên cần chủ động tiếp cận, khai thác hiệu quả các phương tiện công nghệ, nâng cao năng lực ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học. Để hỗ trợ quá trình này, các nhà trường cần

xây dựng môi trường sư phạm dân chủ, khuyến khích sáng tạo, tạo điều kiện để giáo viên học tập, trao đổi kinh nghiệm và phát triển nghề nghiệp.

III. KẾT LUẬN

Phát triển giáo viên GDQP&AN ở các trường trung học phổ thông thành phố Cần Thơ là yêu cầu khách quan, có ý nghĩa quan trọng cả trước mắt và lâu dài. Đây không chỉ là nhiệm vụ nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy môn học mà còn là giải pháp góp phần giáo dục lòng yêu nước, ý thức công dân, tinh thần kỷ luật và trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc cho thế hệ trẻ. Qua phân tích có thể thấy, đội ngũ giáo viên GDQP&AN ở Cần Thơ đã có những chuyển biến tích cực, song vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế về số lượng, cơ cấu, trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm và cơ chế phát triển đội ngũ. Những hạn chế này bắt nguồn từ cả nguyên nhân khách quan và chủ quan, trong đó nổi bật là sự thiếu đồng bộ giữa đào tạo, tuyển

dụng, sử dụng và bồi dưỡng; đồng thời chính sách đãi ngộ chưa thật sự tạo động lực mạnh mẽ cho giáo viên yên tâm gắn bó với nghề.

Trước yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông và nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, việc phát triển đội ngũ giáo viên GDQP&AN cần được thực hiện theo hướng toàn diện, đồng bộ và bền vững. Các giải pháp về nhận thức, bồi dưỡng, chính sách và tự phát triển của giáo viên cần được triển khai gắn kết chặt chẽ, có sự phối hợp giữa ngành giáo dục, các cơ sở đào tạo và bản thân giáo viên. Chỉ khi đội ngũ giáo viên GDQP&AN được chuẩn hóa, có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ chuyên môn tốt và năng lực sư phạm đáp ứng yêu cầu thì môn học này mới thực sự phát huy vai trò trong giáo dục toàn diện học sinh. Từ đó, góp phần xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh ngay từ trong nhà trường phổ thông.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Đảng Cộng sản Việt Nam. 2021. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1*. Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật. Hà Nội.

Quốc hội. (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh số 30/2013/QH13 ngày 19/6/2013*. Hà Nội.

Thủ tướng Chính phủ (2014). *Quyết định số 607/QĐ-TTg ngày 24/4/2014 phê duyệt đề án “Đào tạo giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh cho các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học đến năm 2020”*. Hà Nội.